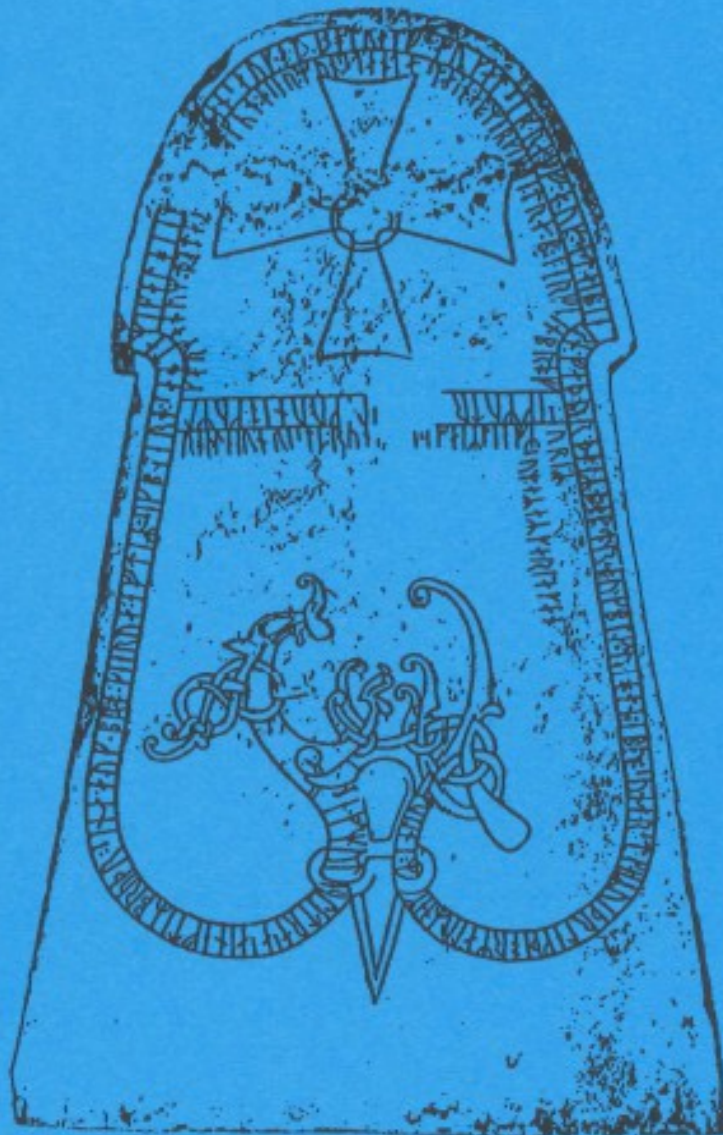


---

# NYTT OM RUNER

Meldingsblad om runeforskning

---



---

Nr. 8

1993


---


ISSN 0801-3756

Fem gjenstander med runer eller runelignende tegn ble funnet i 1992 i BERGEN under arkeologiske utgravninger i SKOSTREDET 10; innskriftene ble registrert som B 665–669. Skostredet ligger i den østligste delen av middelalderbyen, i håndverkerområdet i Vågsbunnen; her holdt bl.a. skomakerne til. Karin Fjellhammer Seim har skrevet rapport om innskriftene. Det følgende bygger delvis på hennes arbeid.

B 665 består av rester av tegn skåret på den ene breidsiden av et trestykke (museumsnr. BRM 346/186) som måler 90×39×11 mm. Dette er et løsfunn uten kontekst, men ut fra området bør det dateres til ca. år 1500. Trestykket er oppfliset og muligens avbrukket foran tegnene, og nederste del av skriveflaten er sterkt skadd ved oppflising. I sin rapport mente Seim at trestykket hadde vært bredere og at den øverste del av tegnene er blitt borte; hun foreslo å lese runene slik: **u riihr̄r̄**. Gjenstanden er nå blitt konserverert, og den entydige identifiseringen av **h** kan ikke opprettholdes. Det ser imidlertid ut til at tegnene har mistet sin nederste del, og at det nok bare dreier seg om tilfeldige streker eller runelignende tegn.



B 666 er en binderune eller et bumerke på et lite, fiskeformet trebrett (BRM 346/1917) som måler 155×53×8 mm. Det er hull nær den ene smalenden og en spalte (opprinnelig et hull?) nær den andre. Gjenstanden kan muligens ha vært en merkelapp med hull for feste av snor. Den dateres arkeologisk til tiden rundt 1400–25. Tegnet  står midt på den ene flatsiden og består enten av **a** og latinsk **P** (eller muligens **p**) som berører hverandre i toppen, eller av binderunen **auþ**. Tegnene kan representere initialer i et navn eller et bumerke bygd på disse. Binderunen **auþ** kunne ellers gi assosiasjoner til *ave*.

B 667 står på bunnen til et lagget trekar med diameter 65 mm og tjukelse 3 mm; litt over halvparten av bunnen (BRM 346/2665) er bevart. Det står samme tegn på begge sider av skiven: , men tegnet på den ene siden har mistet nederste del, og på den andre mangler tegnet øverste del. Det ser ut til å være binderunen **rn̄** og er trolig et bumerke, som eventuelt kan ha vært laget av initialer i et navn. Gjenstanden dateres arkeologisk til ca. 1400–25.

B 668 er skåret inn på begge breidsider av et lite formet trestykke (BRM 346/3548) som måler 100×25×5 mm. Gjenstandens kortsider er avrundet mot den ene langsiden; den dateres arkeologisk til ca. 1300. Runene på a-siden er ristet med vanlig enkeltsnitt, mens de på b-siden har brede dobbeltskårne snitt. En avskalling til høyre for siste rune på b-siden har neppe tatt med seg noe av tegnet. Runene leses:

a) þor, b)  $\overline{m\acute{e}ltnn}$  (eller  $\overline{m\acute{e}l\acute{t}\acute{o}}$ ).

Side-a er muligens gudenavnet Þórr



eller et ufullført personnavn med dette som førsteledd. B-siden gir umiddelbart ingen god mening.

B 669 står på baksiden av en liten vokstavle (BRM 346/4181) som måler 84×40×7 mm. Gjenstanden dateres arkeologisk til 1200–50. Runene dekker hele baksiden. De første tegnene er usikre, og det kan stå **siumbapik** (Seim), **+iumbapik** eller **||umbapik**. Tolkningen er også usikker, og Seim har nevnt bl.a. mulighetene for å lese “la oss se, ba jeg” eller “se etter, ba jeg” for lesemåten med s først. Etter at vokstavlen er konserverert, vil kanskje begynnelsen kunne leses med større sikkerhet.



Side 23

B 664 på en BLYPLATE FRA BRYGGEN I BERGEN (ROSENKRANZ GATE 4) ble presentert i *Nytt om runer* 7 (1992) med svært usikker lesemåte og uten tolkning. A-siden bør nok leses: **ābrab?|raba** og begge sider tolkes som abrakadabra- (eller abrakalabra-)innskrifter.